

„Nem a sokaság, hanem lélek s szabad nép tesz csoda dolgokat“
(Berzsenyi Dániel)

46. évfolyam

24. szám

20 fillér

Dés, 1942 jun. 11.

Szamosvidék

Szerkesztőség: Dés,
Bethlen Gábor-utca 17. sz.
Távbeszélő szám: 149.

Nemzetpolitikai, társadalmi és közgazdasági hetilap
FELELŐS SZERKESZTŐ: SZTOJKA LÁSZLÓ

Kiadóhivatal: Turul nyomda
Apafi Mihály-utca 2. sz.
Távbeszélő szám: 167.

Nyári buzamezők

fénylenek az aranynapban. Időtől, széltől munkától cserzett arcok hajlanak az ősi földre, hogy meglegyen a mindennapi kenyérünk. Nincs ennél fontosabb. Légvár minden s nevelésesen összeomlik, ha az aranykalászos buzamezők behunyják a szemüket. Forduljunk ezért teli szívvel s adakozó, segítő kézzel a szamosmenti magyar gazdáik felé. Hősök ők is, rohamba indulnak naponta, hogy hetek szorgos munkája meg hozza majd az eredményt — az aratást. Nekik köszönhetjük a kövörös kenyérmélt — az élet szelid, biztos és láthatatlan folytonosságát. Kérges tenyerük szeretettel nyújtja felénk az életet jelentő kenyeret. Minisztertől — kisemberig, adjunk meg ezért mindent a falunak, mire szüksége van, szeretetet, testvéri együttérzést, gazdasági, megélhetési kívánalmainak teljesítését. (esz.)

Szamosmenti napló

Országzászlót

avatott Bálványosváralja és Várkudu magyar népe

— az ünnepségeken Szilágyi Ferenc képviselő, mint az „Ereklis Országzászló Nagybizottság”-ának megbízottja tartott avató beszédet, melyben felhívta a figyelmet, hogy küzdő honvédeinkre tekintve, fokozzuk a munkát — a győzelem biztos reményében. Bálványosváralján Deák Ferenc községi bíró vette át a zászlót, Bokor plébános ünnepi beszédet mondott, szépen szavaltak Bálint Ilona, Ispán Sándor, Szabó Sándor, Bálint András elemi iskolai növendékek, az elemi iskola növendékei énekszámok után tisztelgő felvonulás következett. Várkuduban Debreczeni Zsolt alezredes nyitotta meg az ünnepséget, Gaál György és Szilágyi Ferenc szavaltak, beszédet mondott Gáspár János ref. lelkész, dr. Szappanos Miklós főbíró, Ács Lajos közjegyző.

Várkudu községben megjelent a honvédség és tisztikar küldöttsége, valamint a német hadsereg tisztje és altisztje kara.

Új vezetőséget választott

a Dési r. katolikus egyházközség

község

A dési Róm. kat. Egyházközség megtartotta rendes közgyűlést.

Megnyitó

P. Beke Kázmér plébános beszámolt, mit tett lelki és szellemi téren az Egyházközség három év alatt; Újra megnyitotta a Kat. Lánynevelő iskolát, az állami kórházba tíz ápoló-nővért helyezt el, a Róm. kat. fiu- és leánynevelő iskolát három-három tanteremmel emelte, a társadalmi élet széthuzásai ellenére is a katolicizmus tömegek egységeit vonultatta fel. Hitéletet mutat a mindig zsúfolt templom és hogy Csonka-Erdélyben a dési áldozások száma a hitközség nagyságához mérten a legnagyobb.

Gondnoki beszámoló

Csizér Béla, az Egyházközség gondnoka az egyházi épületek karbantartásáról, valamint két új épület szerzéséről számolt be.

Baricz Árpád, Skoda Ferenc és Köller Rudolf a számadásokat átvizsgálták és rendben találták azokat. Dr. Gogomán Antal főgondnok megköszöni a plébános, gondnok, számvizsgáló-bizottság, tanterület munkáját és indítványozza hogy előbbieket részesítse a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetben. Közgyűlés helyeslően elfogadja.

Az új egyháztanács megválasztása

A közgyűlés számadó gondnoknak Csizér Bélát, egyháztanácsosnak Baricz Árpád, Bertin Ferenc, Benkő József, Gál László, Dr. Godál Gyula, Antal Dániel, Dr. Czettele Károly, b. Krémer Lajos, Lászlóffy Sámuel, Köller Kálmán, Köller Adolf, Knizsek Károly, Mischinger Viktor, Malakovszky László, Osztián Kálmán, Francz Jenő, br. Pölnicz Károly, Szabó István, Morsáni Nándor, Papp Elek, Plachintár Sámuel, Várady Károly, Szakács Jenő és Urbán Imre dr.-t választotta meg. Póttagokul pedig Melega Agoston, Fischer Lajos, Stecker Albert, Stánszki Miklós, Kárász Mihály, Rákár Géza, Várady Béla és Szentkirályi Jenőt.

P. Beke Kázmér megköszöni a volt egyháztanács működését és az újat köszönti.

Szamosmenti magyar élet

A hagyma árának magasabb rögzítését és erdő-kitermelést kérnek a domokosi magyarok

Erzsébetbánya magyarjai az Oti. buzgóbb munkáját óhajtják

(Dés.) Az Erdélyi Párt tagozati elnöksége részéről, Dr. Vékás József elnök, Szilágyi Ferenc képviselő és Csákány Miklós Emge előadó Domokos és Erzsébetbánya magyarjait látogatták meg. Domokoson Csákány Mihály ref. lelkész nyitotta meg az értekezletet. Dr. Vékás József E. P. üdvözlését tolmácsolta s ismertette annak célkitűzéseit. Szilágyi Ferenc a magyar testvériség építésére kérte az egybegyűlteket, hogy összetartással, szeretettel s munkával a fiatalság kellő nevelését elvégezhezessük s felépíthessük Nagy-nagyarországot. Csákány Miklós a kukoricaverseny feltételeit ismertette s az Emge kisképző mozgalomát — utalva arra, hogy az Emge a falvakat igen szívesen segíti a minőségi termés fokozásában.

A panaszfelvételek során a lakosság a hagyma árának feleme-

lését kérte, mivel a termelési költségek magasak — a jelenlegi ár a költségeket nem fedezi. Szamosujvár városától a községnek 26 hold erdőt sajátítottak ki — ennek kitermeléséhez kérték az E. P. vezetőségét, hogy a jövedelemből a szövetkezet és a gazdakör számára helyiséget építhessenek, Dr. Vékás elnök közbenjárást ígért.

Erzsébetbányán Nagy János plébános fogadta az E. P. vezetőt, akik *munkahelyeiken látogatták meg a párttagokat*. A panaszok során több sérelem és panasz hangzott el az Oti ellen, azonban a magyarság úgy döntött, hogy továbbra is az Oti mellett marad és nem alakít munkáspénztárt és házi gyógyszerárt. (Az Oti bizonyára sürgősen intézkedni fog Erzsébetbányán!)

Az E. P. kiküldötték eredményes utja így ért véget

A zeneiskola vizsgahangversenye

(Dés.) — A Dés — szamosujvári városi zeneiskola megtartotta első nyilvános vizsgahangversenyét.

Herédy Szabó Imre igazgató megnyitójában kifejtte, hogy iskolája az általános műveltség főkellékét, a zenetudást szolgálja.

Üdvözlő Sztankay Lajos zongoraművész, zeneművészeti főiskolai tanárt, mint zeneiskolák országos szakfelügyelőségének kiküldöttjét. A műsorból szép eredménnyel tűnt ki: B. Krémer Mária könnyed, gördülékeny játékával, Köller Katalin a zenei motívumok értelmes tolmácsolásával, Vincze Éva komoly előadásával, Székely László ügyes vonókezeléssel, Szénásy Tibor jól fejlődő technikájával, Agai István nagy gyakorlatával, Jánossy Irma és Ladár Edith négykezesével tovább nyugodt és színes játékával Nagy Erzsébet, ügyes előadásával Varga Julia, Pávai Erzsébet, Gheorghia de Gloria, haladó játékával Szabó Pál, négykezesével Szenik Ilona és Szeinek Anna.

Jánossy Erzsébet tehetségétől a

jövőben sokat várunk. Meglepő volt Weiszaupt Ferenc igen szép játéka. A zenész családból származó fiu egy tíz hónap alatt öt tanév anyagát végezte el. Szép játékáért és szorgalmáért dicséretet érdemel továbbá Hadviger Irén, a Regula nővérek, Lebovits Katalin, Ciocan Tivadar, Muresán László, Musch Lajos és Kimpán Kornélia.

Igazgató zárószavában köszönetet mond az iskola anyagi támogatóinak, tantestületének, különösen pedig Czirmay Teréz tanárnőnek, fáradhatatlan munkásságáért. Bejelenti hogy a jövő évben a zeneiskola mellett zene-ovoda, szabad iskola és esti tanfolyam lesz. Tervbe vette a tanári kar kibővítését, hangszerek vásárlását, fuvós tanszak felállítását, kamarazenekar és énekkar alakítását. A megjelenteknek köszönetet mond.

A szakfelügyelőségi kiküldött elismeréssel nyilatkozik az iskola munkájáról, aláhuzza az igazgató megnyitói szavait: — zenekedvelők nevelése a cél.

Országzászlót szentelt Kozárvár

(Kiküldött tudósítónktól) Kozárvár községnek a dési honvéd gyalogezred egyik százada creklyés országzászlót adományozott. A felavatási ünnepségen megjelent vitéz Kászonyi Zoltán ezredes, Ongjert Richárd őrnagy, Tóth István százados, Vizváry Viktor vm. főjegyző, Holjós Béla főszolgabíró, Szilágyi Ferenc országgyűlési képviselő, az Erdélyi Párt tagozati elnöke, Dr. Cséfalvay János, Dr. Simon Ferenc Varga Andor, Kozárvár község vezetősége és lakói valamint szamos vendég.

Istentisztelet után Árpás Erdődy Gyula századparancsnok átadja a zászlót: — Hiszünk a magyar feltámadásban! Ezért dolgozunk élünk és ha kell meghalunk.

Szilágyi Ferenc mint az „Ereklyés Országzászló Nagybizottság” megbízottja zászlóavató ünnepi beszédet mond. Előbb a honvédség nagy érdemeit vázolja, majd a nemzetgazdaságra és társadalomra tér át. — Honvédségünk élete és vére a nemzeté. Kiküszöböljük az idegen befolyást és magyar életet teremtünk!

A zászló ünnepélyes felvonása után egy karpaszományos honvéd a Szózat-ot szavalja el majd Tamás Filibert ferences atya beszél; A zászló tömegek harcát jelenti. Országzászlónk hirdesd parancsodat, szeressük a hazát, akarjunk Veled egész, erős, boldog Magyarországot!

Máthé Gyula ref. lelkész a zászló tiszteletről beszél igen meghatóan. Végül Isten áldását kéri a zászlóra honvédségünkre és lakóira.

Kiss Sándor körjegyző átveszi a zászlót és hálatelt szívvvel köszöni meg az örömnünetet. — Az alapzatra irt szavak: „Igy volt — így lesz” mostantól kezdve a község jelszava is. Öntudatosan fogunk dolgozni a Szent Istváni boldog, nagy Magyarországot.

Kozárvár és Kismonostorszeg községek koszorúinak elhelyezése után a Himnusz hangjaival ér véget a magyar léleknek jó táplálékul szolgáló ünnepség.

— szd. —

HITEL

Nemzetpolitikai szemle

A májusi szám tartalmából:

Tucci Giuseppe: Körösi Csoma Sándor. Zathureczky Gyula: Magyar politika Európában.

Tamás Lajos: A román nép és nyelv
Kiss Jenő: Szekta a magyar irodalomban.
Martonyi János: Közigazgatásunk reformja stb.

Előfizetés egy évre: 9 P., egyes szám ára: 1 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Mátyás király-tér 5. sz. I. emelet. Postacsekk: 72.809.

Megjelenik minden hó 15-én.

ANGORA TENYÉSZÁLLATOK

Importált tenyészanyagok kiváló ivadékkal legjobban vásárolhatók Magyarországon legregibb és legnagyobb, aranyéremmel kitüntetett angora nyultelepén

GRÓF KÁROLYI JÓZSEF
Angora tenyésztőné, FEHÉRVÁR OSORÓ, Fejér m.

AZ ERDÉLYRÉSZI HANGYA KÖZPONT TOLLGYŰJTŐ

TELEPEI:

Barót
Csikszereda
Erdősszentgyörgy
Gyergyószentmiklós
Kézdivásárhely
Kibéd
Makfalva
Marosvásárhely
Nyárádszereda
Parajd
Sepsiszentgyörgy
Székelyudvarhely
Szilágysólymó

A legmagasabb áron váltanak be mindentféle friss és használt baromfitollat.

Meghalt

Mánássy Miklós...

Meghalt egyike azoknak, akik huszonkét év után hazajöttek. Elment itt hagyva maga után egy üres helyet a tisztikarban, egy üres széket a baráti asztalnál. Elvitte magával örök optimizmusát, vigkedélyét és örökös mosolyát, szomorúságot okozva bajtársainak és barátainak.

Mánássy Miklós egyike volt azoknak, akik még a régi, huszonkét év előtti Désnek volt közszeretnek és közbecsülésnek örvendő főhivatalnok. Rendőrkapitány, majd városi tb. főjegyző volt. A főtábornok váltózás után, mint sokan mások, ő is elment. De huszonkét év után mikor az ő drága Erdélye — legalább részben — ismét magyar lett, sietett vissza. Visszahozták az erdélyi hegyek, a régi helyek s a régi dalok. Visszahozta a szíve, mely huszonkét év alatt nem szűnt meg szeretni Erdélyt és benne Dést. Hűségese szeretete addig ment, hogy visszatértekor megkereste a régi szabóját, a régi cipészét s a régi borbélyját. Neki új nem kellett. Ő nem akart emlékezni a közbenlevő huszonkét évre, melyet Déstől távol töltött. Ott szerette volna kezdeni, ahol elhagyta. De elfeledkezett a korról, amely rányomta bélyegét. Pedig még élhetett volna. De a Mindenhatónak úgy tetszett, hogy magához vegye. Nem szenvedett úgy halt meg, ahogy élt, szépen, mosolyogva, pillanatok alatt.

Május hó 31-én este 9 órakor Oláhszentgyörgyön — ahol mint katonai sorozóbizottság tagja tartzkodott — dobbant utoljára a szíve. Itt is temették el június 2-án a falu lakosságának hatalmas részvéte mellett, Dési barátai és a 32-es honvéd bajtársak képviselőiben Dr. Veres Jenő kir. körjegyző és Dr. Alsó László ny. min. tanácsos helyeztek a sírjára koszorúkat. Csak a hivatalos város, amelynek hosszú éveken át hűségese tisztviselője volt, feledkezett el kegyeletét bár egy koszorúval leróni.

D. M.

Szamosmenti Magyarokhoz

Az átszervezett és felfrissített „Szamosvidék” nemzetpolitikai hetilap szerkesztőségi munkaköre, az elnémult harangok földjén ismételtelen figyelemmel a magyar sajtó döntő fontosságára, itt a lap sose lehet üzleti vállalkozás, dusan hozó vállalat: nemzeti munka az, amit végez s amit végeznie kell Mindannyiunk érdeke a lap minél szélesebb elterjedése. A sajtó kell összekapcsolja a szétszórt magyar lelkeket, — buzdítania, irányítania, nevelnie kell!

Minden egyes falu magyar vezetője tartsa kötelességének, hogy hetente — kéthetente faluja magyar életéről kis tudósítást küldjön a szerkesztőségnek. (Összejövetelek, gazdaköri munka vetés jelentés, stb.). Így bontakozhat ki a Szamosmente magyar életképe.

Fizessünk elő a lapra, hogy a nyomdai stb. kiadások biztosítva legyenek. (Apaffi utca 2. „Turul”-nyomda címen.) Szerezünk új előfizetőket a lapnak. Minden egyes előfizető új erő a lap fennmaradását illetően.

Az elnémult harangok földjén az új népi Magyarországiért tollal, előfizetéssel, szeretetteljes támogatással álljunk a magyar sajtó mellé!

Dés, 1942. június hó.

Antal Dániel Emge körzetvezető, szakíró.

Bányai Ferenc ref. lelkész, tanár.

Huber Győző főmérnök, író.

Makkai Géza tanító, szakíró.

Incze János tanító, festőművész.

Makkai Endre népművelési titkár.

Kese Attila ref. lelkész, közíró.

Mohi Sándor tanár, festőművész.

Sztojka László hirlapíró, író.

Flórián Tibor birtokos, író.

Varró Dezső ref. lelkész, író.

A Tanító Egyesület minden egyes tagjának szeretetteljes figyelmébe ajánlom fentieket:

Makkai Géza elnök.

Az Emge gazdakörök számára is szólnak fenti sorok.

Antal Dániel körzetvezető.

Roman Viktor faiskolája, Dés:

Alma, körte, cseresznye, meggy, szilva, kajszin, dió, cserfa csemeték. Sor- és díszfák, fenyők. — Spárgagyökér.

Szobafestést, mázolás, cimpfestést és templomfestést oltson és jól elkészít, vállal, a 32 éve fennálló

KISS PÉTER CÉG, DÉS.

Műhely: Kossuth L. u. 8. Lakás: Kovács B. u. 57.

Géza

bácsi

mondja...

— Hát mégis csak nyár lesz valahogy ugye, Géza bácsi?

— Az bizony. Ezt éppen tegnap este tapasztaltam az alsósétáterén... Az ott sétálgatók kérését szeretném tolmácsolni...

— S mi lenne az?

— Nehogy kivilágítsák esténként a sétáteret!

Na, szolgálja!..

A Szamos Halászegyesület

közgyűlése

Közli Buday Péter halászló társulati igazgató

Most tartotta a Szamos Halászegyesület évi rendes közgyűlését.

A közgyűlés a felelős számadók részére a felmentést megadva, megállapította, hogy az Egyesület 1941. évi számadása 117.63 P. maradvánnyal zárult.

A közgyűlés megvitatta és tárgyalta a Szolnok-Doboka vármegyei Halászló Társulattal kötött bérszerződését, melyet a m. kir. Földmívelésügyi Miniszter Ur 121.796—1942. FM. VIII. B. 5. szám alatt jóváhagyott.

E bérszerződés alapján a Szamos Halászegyesület 6 évre, 1947. október 1-ig bérbe vette a Szolnok-Doboka vármegye összes síkvizét (kivéve tehát a hegyi v. pisztrángos vizeket a Cibles alatt) évi 900 P. hasznobérért.

A bérszerződés szerint a „Halászegyesület” ára: Nyeleshorogra 12 P. Eme óhálóra: (is) 22 P. 5 drb. kasra (is) 32, Dobó-v. Villahálóra 42 P. Hazai v. külföldi turisták részére vendégjegy sporthorgászoknak 1 hónapra 5 P, 2 hétre 3 P.

Aki halászni akar, annak ki kell váltania először a „Halászegyet” állami jegy, kiadja Dés és Szamosújváron a polgármesteri hivatal, vidéken lakók részére az illetékes főszolgabírósa ára 5 P. a „Halászegy” alapján kiváltható a „Halászegy” (Területi jegy) Désen, Bocskay u. 61 szám alatt. E két jegy bár kit jogosít a halászlóra (Szolnok-Doboka vármegye síkvizéin.) (Folyt.)

„Daloljatok az Urnak cíteráival és zengő muzsikával”

kával”

Zenés vecsernye a dési rómkath. femplomban.

Dalolásra, Isten dicséretére írt a zsoltáros szava. Ez volt a dési Római Katolikus Egyházi Vegyeskar zenés vecsernyéjének egyik kimagasló férfikari száma.

A vecsernyét Klicska József művészi orgonajátéka vezette be: L. Ganne: Introduction, Litániát énekelt a Mária Kongregáció énekara, Czirmay Teréz vezetésével. A kar adta elő Schubert: O Salutaris darabját is. Az áhítatot nagyon emelte Rácz Péter Pál két gordonka-szóloja. A meleg tónussal, sok szívvvel előadott Schubert Ave Maria és I. Massent Elegie Op. 10-e lekötötte a hallgatóság figyelmét — Movik Antal kísérte orgonán.

Az ünnepi beszédet P. Beke Kázmér plebános mondta. Kifejtette, hogy ahol a szó már nem képes a kifejezésre ott megjelenik a zene.

— Kik mindig az élvezetek elköpött hurjait pengetitek döbbenjétek rá: művészek akart benneteket az Isten! Játsszatok az Istennek dalt a jóságból, szeretetből ettől könnyes lenne szeme és a rettenetes sikolyok zajok nem keményednének tragédiákká!

Klicska: Áldott légy Szűzanya c. dalt. énekelt Blatny Lászlóné gyönyörű hanggal és szép előadásban a szerző kísérete mellett.

B Krémer Mária énekelt A. Kosch; Tautum ergoját, Boldog Béla (hegedű) és Movik Antal (orgona) kísérték. Mind az ének, mind a kíséret a mű természetének legjobban megfelelő volt, igazi áhítatot keltett.

Magasra tornyosult a kíváncsi várakozás a férfari számoknál. Boldog Béla Halmos: Minden földek és Szögi: Gyászba borult egek c. darabokat vezényli. Az ének előadása megkapó volt. Szép színezése, a kifejező hangzatok kidomborítása komoly zenei műveltséget mutattak.

Befejezésül Klicska József: Choral fantáziája volt a szerző előadásában. A nagy tudású egyházenészt külön szerencse és élvezet volt hallgatni.

Az ünnepélyes vecsernye Isten nagyobb dicsőségét és ezzel kapcsolatban az orgona megjavításának céljait szolgálta.

Törlesztési kölcsön

ingatlanokra I-II. helyre és építkezésekre évi 6%-al. Kereskedőknek, iparosoknak is hosszabb lejáratra. Tisztviselőknek, csakis jobb állásúknak magántörlesztés. — F. Szabó ny. fiókfőnök, Szeged, Oroszlán-utca 6. szám.

Szerkesztői posta.

Dési olvasó, Tessék egyenesen az illetékes hivatalhoz fordulni. „Pesti cikk”. A kérdéses írás pár egyszerű kíváncságra mutatott rá — (közfürdő stb.) a sajtó feladata nemcsak a kiemelés, helyesítés, hanem a szükségre való rávilágítás is! Ezen körülbelül 150 éve túl van a magyar sajtó s a magyar olvasó, ilyen módon lehetett s lehet elérni a javítást, mindannyiunk javára. Hogy Dész 22 év alatt e maradt a fejlődéséről — ez nem a mi hibánk, természetesen senkisémm gondolhatja, hogy egy felszabadult erdélyi kisváros ióvárosi mértékkel mérhető — aki egy szükségességre finoman rámutató cikkre „gúnyosan gratulál” — ebben a világégésben — ritka boldog embernek mondható! A kialakuló új Magyarország sors-harcában a sajtó, a kormány „kényesebb kérdéseket” is kimond, álszemérem és vidéki kishitűség nélkül. Inkább „gratulálás” helyett — egységesítsük az erőket egy elesett erdélyi város felemelésére!

P. R. Szamosujvár. Megpróbáltuk lehozni a riportot, de oly hosszú, hogy terjedelmünk nem engedi meg — másrészt a cikkben szereplő egyenesen tiltakozna ellene, Igen kérünk egyetemes magyar jelentőségű rövidebb írásokat, minél előbb!

PÜSPÖK-GYÓGYFÜRDŐ

NAGYVÁRAD MELLETT

600 év óta használják eredménnyel 43° C. kénes, rádiumos hőforrásaikkal

reuma, köszvény, ischias, trombozis, ízületek és izmok csuzos bántalmainál,

mindenféle női betegségeknél.

Iszapfürdő, forró iszapakolások, villany-, szénsav-fürdők szakorvos felügyelete mellett.

Erdély egyetlen hullámfürdője.

Fürdőismertetőt díjmentesen küld a Fürdőigazgatóság

Deési Hitelbank részvénytársaság

MEGHIVÓ

A Deési Hitelbank Részvénytársaság Désen, 1942. évi június hó 10-én d. e. 11 órakor, az intézet helyiségében (Bethlen Gábor utca 17. szám) tartandó

rendkívüli közgyűlésére a részvényeseket ezennel tisztelettel meghívja azzal, hogy amennyiben az alapszabály által meghatározott számú részvény képviselve nem lenne, a közgyűlés 1942. évi június hó 27-én d. e. 11 órakor fog megtartatni ugyanazon helyen a képviselt részvények és megjelentek számára való tekintet nélkül!

Az igazgatóság az alapszabályok 25. és 26. §-a értelmében felhívja a részvényeseket, hogy részvényeiket le nem járt szelvényeivel együtt 3 nappal, a meghatalmazásokat pedig 24 órával a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál tegyék letétbe.

1. A határozathozatal az intézet egyesülésének felszámolásának vagy önálló fennmaradásának kimondása kérdésében.

2. Önállóság fenntartása esetében az alapszabályok módosítása.

az 5460—1941. M. E. sz. rendeletnek megfelelően.

Deési Hitelbank rt.

Erdélyi Magyar Olasz Ásványolajipar R. T.

Bélahegy ut 5. **Dés,** Telefon: 81.

Központ: Kolozsvár, Egyetem u. 1. Budapesti iroda: Kristóf tér 3.

„EMOLIN”

gépszir, kocsikenőcs, olajok, petróleum, motalkó, benzín.

MEGHIVÓ

A „Tibleşana” hitel és takarékpénztári intézet r. t. Dész, ezennel meghívja t. részvényeseket, az intézet helyiségében 1942. évi június hó 29-én d. e. 10 órakor megtartandó **rendkívüli közgyűlésre** a következő tárgysorozat mellett: 1. Az alapszabály 1, 5, 7—10, 16, 18, 26—28, 35—36, 39—40, 43—55, valamint esetleg az alapszabály olyan paragrafusainak a módosítása, amelyek a mostan érvényben levő törvényeknek ellentmondanak. 2. Határozathozatal a régi részvényeknek pengő névértékre szóló kicserélése végett.

Dész, 1942. június hó 6.

Az Igazgatóság

A zsoldos

Sztojka László kismovellája

Zuhogott az eső, vert a novemberi szél — az erdő barátságatlan volt, ellenséges. A fák alatt lapultak, ló és harcos s kilesték az alatt elterülő város felé az éji sötétben. Keveset láttak.

Macskási Barna, a vén kuruc-hadnagy letörölte arcáról a homloka felől mindegyre lecsorgó vért. Gyenge a kötés — de minek ujat tenni — félóra-óra, ami van még... Nem, két egész órát ki kell tartani, hogy addig a legyengült főhad hátul elvonulhasson... Amíg ők, a megtevesztő csapatocskák, rácsapnak váratlanul a labanc-városra... Kettőszáz és husz lovas itt — s vagy ötezer amott...

A kapitány lova mellett állt mohos fának dőlve. Ő is véres arcát kendőzgette — a Vág mellett este betévedtek egy idegen sereg közé — majd ott maradtak. Levette süvegét, szóke háját szellő borzolta: Kék, fiatal

szeme a város felé meredtek. — Harminc se lehet — nézte a hadnagy — és francia honi...

Artois Xavér a fejedelemmel jött — akkor, elején, lengyel, francia lovasok... Szerette a harcot s a kalandot. Megfog halni érte... De hát mindenki meghal...

A francia most hirtelen ránézett s Macskási Barna megértette szeméből, hogy tudja mi vár rájuk pontosan. De ő nem magyar — menekülhetne — merengett el. Nem az ő dolga...

A kék szemek elfelhősödtek. Esztergom, Lajta, Szepesség — vad csaták, aztán tánc, ének, szilaj férfimulatság... Ott Esztergomnál az a vékonycsuklójú fekete lány — az tudott franciául, Villont szavalt... Aztán a gascognei fenyőerdők villantak fel... szinte érezte a gyantás levegőt... a vig hegyi patakok fecsegését hallotta... Burgundia, Nápoly — a zsoldostiszt messze jár... El-mehetnél — sugta egy hang — ott le a folyónál és neki az éjnek — ez itt már veszett ügy — a zászlók letörnek... A barna,

komoly férfarc tűnt elé — a vezér, akivel jött... Vivát Princeps Rákóczi!... Tágra nyitotta szemét:

Most két lovas jelent meg az erdőszélen — erre tartottak. Jelentették, hogy a város néma, az utak sárosak, de a ló bírja.

A kapitány megfogta lova kantárját — odaintette a hadnagyot. — Előre, az erdőszélig csöndben.

Az erdő szélén lóra ültek — ide egy szökés a város. Négyfele szakadt a kis csapat. Az eső langyos vize végigverte arcuk... A zsoldos ajkán mosoly ruhant át, kemény s borongó mosoly, semmi több. Kardjával a városra mutatott — s kiugratta lovát...

A kurucok beharapott szájjal, elkeskenyült szemekkel nyomultak utána — mivelhogy egyszer ugyanis mindenki meghal... Már ordítottak. Szemük kitűzesedett. Mintha mulatságba nyargaltak volna, Elől az idegen, a francia lovagolt, biztosan, csukott szájjal, merev arccal...

Falusi temető

Irta: Örvös Lajos

Két apró falu fekszik a lejtőn — közös a temetője, virágzó repkény kuszik, hogy a barna sírokat beszöje.

A szélen Pap Eszter pihen, (ahol a léckerítés dől meg) nótás legények helyett már csak zöldes tücskök hegedülnek.

Arrébb egy kurta faragott fejtől a betűk lekoptak, csak „András” látszik, a többi betűk — akár a gazda — holtak.

Télen a könyű hóból egy szép, magas, fehér kereszt áll ki, és ez is korhad Hutás Nagy Mihályról — faraghatta bárki...

S ha tavasszal a sirokról kis lucskos, téli vizek futnak, hány asszony, lány, legény és szép magyar vágy üzen a faluknak?

Két tornavizsga

1.

A ref. fiu és leányiskola most rendezte meg évről évre tornavizsgáját. Ezt a bensőséges ünnepélyt csak a szokás kedvéért nevezzük tornavizsgának, mert itt semmit, vagy csak nagyon keveset kapunk a szokásos tornavizsgák, tornaindulós és felvonulós multjából. A szabadgyakorlatok helyét tökéletesen és gazdagon töltötte be a népidallamokra betanított utánzó mozdulatok és népijátékok színes és élvezetes sora.

Illendő volna, — de helyszüke miatt lehetetlenség részletekig menni — megdicsérni mindkét iskola nevelői karának munkásságát. A tornavizsga műsorösszeállítása, hivatástudókról feltanubizonyoságot. Nem törekedtek látványosságra, hanem mint a magyar műveltségnek igazi őrei, megkeresték és megtalálták a magyar gyermek lelkéhez legközelebb álló dalokat és játékokat. A közönség hálásan értékelte ezt, s lélekben, szellemben felüdülve adózott az igazi munka eredményének.

Az ünnepélyt, — amely a Hiszekegy elmondásával kezdődött — Kovács László ref. esperes, iskolaszéki elnök zárta be. Utána a szép rendbe felállított gyermekek ajkáról hangzott el a magyarok imádsága.

2.

A dési M. Kir. Állami Polgári Leányiskola is szépen sikerült tornaünnepélyt tartott. A változatos műsorban figyelmet keltek a tornagyakorlatok, élvezetek voltak a gyönyörű táncok és derűt hoztak a tréfás váltó-futások.

A testgyakorlásban elért eredményéért jutalomban részesült: Tóth Irén, Murányi Márta, Papp Katalin, Pásztóhy Éva, László Mária, Tóth Jolán, Tóth Anna, Deretei Sára, Incze Irén, Dénes Róza, Bánk Erzsébet, Pataki Gizella, Kerekes Margit és Bodoni Rozália.

A tornaünnepély egy egész évi kitarító lelkes, magyar munkának volt méltó befejezője. Palotásné Józsa Irén tanárnőnek a legnagyobb elismerés hangján mondhatunk köszönetet lelkiismeretes munkájáért. A zongora kíséreteket Deákné Dezső Rózsa tanárnő játszotta.

Az északerdélyi írók, képzőművészek

szép sikereket értek el a most berekesztést nyert kolozsvári művészeti heteken és könyvnapokon. A festők tárlatán Mohi Sándor és Incze János képei előkelő bírálatot kaptak, a könyvnapokon Székely Mózes, Wass Albert, Flórián Tibor, Sztojka László könyvei iránt meleg érdek'ódés nyilvánult meg.

A záró könyvnapon Varró Dezső, Flórián Tibor és Sztojka László adtak névaláírásokat.

Uj könyvek

Hajnali csoda

Sztojka László novellái
Figyelő kiadás, könyvnapon könyv

Az ismert fiatal erdélyi költő-író — verseskötetei után most novelláskötettel lépett az olvasó elé. Kellemes meglepetés ez a novelláskötet: csiszolt, művészi erővel s mélységgel remekbe faragott apró novellák, mindenik egy-egy dráma, regény magyát hordja magában. Pohár vízben — a tenger. Rövid, kis novellákban — az igazi művészet. A kötet egységes, színesen gazdag. Sztojka érinti a mélységeket, van hurja, hangja hozzá. Hangulat, költészet, elgondolkozató mondatok, ötvöződnek a novellákban, amik szerzőjük számára a beérést hozták el. Különös, nyugtalan, ujat akaró, harcosan kiálló tagja Sztojka László az erdélyi magyar írásnak — most már a regényt várjuk tőle s a támogatást kérjük számára, hogy mondanivalóival, művészi erejével megkapja a lehetőségeket, amiket olykor bámulatos fénytűzéssel szórunk oda hamis áltehetségeknek. A kötet kiállítása igen szép („Turul”-nyomda) Mohi Sándor címlapja: élmény. Ennek a kötetnek sikere kell legyen!

(Gulyás Andor dr.)

Fehértáj Tibor:

A rejtelmes Anatóliában

Anatólia, másnéven Kisázsia, az a földdarab, amelyről aránylag csak igen kevés részletes és megbízható leírás látott napvilágot.

Ez a könyv a legelső köztül való a világ könyvpiacán, amely a mai Törökországról és a mai török népről hí, megbízható és helytálló képet fest. A nemrég elhunyt nagy államalkotó és reformáló zeni, Kemal Attatürk országa és népe valóban ilyen, amilyennek Fehértáj Tibor, a törökországi viszonyok egyik legalaposabb magyar ismerője látja.

Könyvét nem hallomásból szerzett adatok alapján, hanem hosszú éveken át gyűjtött saját, közvetlen tapasztalatai és élményei nyomán írta meg. (r.)

Francis Brett Young:

Árnyékos oldal

Francis Brett Young, a modern angol irodalom egyik legtermékenyebb és legmélyebb alkotója. Műveit minden művelt irodalom nyelvére lefordították, a magyar olvasóközönség is több könyvét ismeri és szereti.

Az „Árnyékos oldal”-nak is ilyen feledhetetlen hűséggel megrajzolt hősei vannak. Különösen az a főhős, Jonathan Dakers, a férfi, aki egész életében mindig az árnyékos oldalon jár. A nap melengető tüze, a boldogság sugara csak egy-egy villanásnyit vetit rá; élete kimerül a mások-

ért hozott áldozatokban. Még a gyermekkorra is szinte en, örömtelen, mert a másik gyerek, a kedvenc mellett mindig a háttérben kell maradnia. Élete további során is mindig csak az árnyékos oldalon jut számára hely. Másokért él, másokért dolgozik, másért áldozza fel a boldogságát, az életét.

Orvos ez az Jonathan Dakers, még pedig jó orvos. S nyilván amiatt tarják az Árnyékos oldal a legszebb orvosregénynek.

A HÉT

Erdélyi magyar nyár...

Az ember ahogy elmegy a nyári zenészkerthelyiségek mellett — az erdélyi polgár — valahogy elfordítja 22 éven át beidegzett szokással a fejét, hogy ne hallja — a sok „duduie, duduie drage” zengésű dalocskát. amit egykor a magyar cigány a végén már előírások „99 százalékban” kellett huzzon...

Csak most kezdjük megszokni, ahogy elhaladunk a nyári zenésvendéglők mellett... hogy nincs „duduie” — a magyar cigány ismét azt huzza: „Lehullott a rezgőnyárfa”... mert ezen a nyáron a muzsika az igazi magyar dal jegyében áll...

...amitől idegen az olyan konjunktura zöngemény, mint a Pannika! Bárhogy is keressen rajta zenekiadó és dizőz!... A magyar honvédek ősi magyar

Rádió, csillár, elem, asztali és éjjeli lámpák, villanyvasalók, legmodernebb kivitelben, olcsó árban a Szentbenedeki Elektromos Művek R. T. dési és szamosújvári üzleteiben szereshetők be. Kérjen díjtalan bemutatást, ajánlatot! Szakszerű, pontos javítás.

nótáit nem operett-sanzonok adják... Ezek az erőszakolt „divatos”, üzletileg népszerűsített „modern katonadalok” minél előbb el kell tűnjenek, mint ama félig színjáték, félig sanzonszerű, „Agyó edes kis hadnagynom” című budapesti „szerezemény”... Nem, nincs „agyó”, dizőzök!... Ezt a bornirt szöcskát kitörölték rég! És a hadnagyonok feladata nem az, hogy szinpadra hurcolják őket — esti pár pengőért elénekelendő...
Veér Andor

Megnyílt a partfürdő

— már a nyitás napján közel száz ember élvezte az ideális fekvésű fürdőt, aminek rendbeszedése folyik, hogy K. Weress Jenő polgármester elgondolása szerint, az valóban százszázalékos nyújtson. Belépőjegy ára 50 fillér — kitűnő falatozó áll a közönség rendelkezésére...

A dési róm. kat. Egyházi Vegyeskar csekklapján, az orgona megjavítására

1942. május hó 31-ig a következő összegek érkeztek, melyeket köszönettel nyugtáz a Vezetőség.

Purman Dezső 25, özv. Gámenczi Jakabné 20, Móritz Ernő 10, Knizsek Károly 10, Poós Béla 10, Dávid Sándorné 10, H. Perczel Tibor 10, Bazetti Rudolf 5, Köller Rudolf 5, Simkó György 5, Stuhlmüller Lajos 5, Schneltzer Ferenc 5, Rittner György 5, Dr. Hutira Károly 2, Dr. Sófalyv Lajosné 2 Pengőt.

A Magyar Csillag júniusi számának

élén Márai Sándor „Bizánc” című elbeszélését közli. Petrovics Elek Ferenczy Károlyról írt tanulmányt. Elek Artur „Stendhal Volterrában” című novelliszöveges esszéje, Bartalis János, Illyés Gyula, Lukács László és Mikes Margit versei mellett nagy érdek'ódésre tarthat számot Buday László cikke Babits Mihály őseirol. Rendkívül gazdag kritikai rovat'rodalmi, színházi és képzőművészeti eseményekről teszi teljessé a könyvnapon szám tartalmát. A Magyar Csillag előfizetési ára negyedévre 6 pengő, együttes előfizetési ára a Nyugat-könyvekkel 15 pengő. Kiadói-vatal: Vilmos császár-ut 34.

A somkeréki magyar gazdnapot — június hó 21-én rendezik meg.

Értesítés Budapest IV., Váci-utca 45. szám I. 8. alatt női divatszalonomat megnyitottam. Telefon: 183-075.

Gogomán Erzsébet

Hírek Romániából

A román kormány a visszakerült Bukovina és Besarabia földjein 25-30 holdas középirtokokat létesített, melyeket elsősorban a Magyarországhoz visszakerült erdélyi részekből az okiráltságba települt románoknak juttat sorozatosan, őket ott új élethez segítve. A román sajtó ezzel kapcsolatban Besarabia és Bukovina hatalmas fellendüléséről ír.

Szamosvidék

Nemzetpolitikai, társadalmi és gazdasági hetilap

Felelős kiadó és szerkesztő: Sztojka László
A „Szamosvidék” munkakörének fő munkatársai: Antal Dániel, Flórián Tibor, Huber Győző, Mohi Sándor, Varró Dezső, Gróf Wass Albert.
A kiadóhivatal vezetője: Máthé Zoltán
Szamosújvári fiókiadóhivatal: „Turul” papírkereskedés, Főter 2.

Előfizetési ára egész évre magánosoknak 10 pengő. (Bankoknak, vállalatoknak, közületeknek 40 pengő). Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel és azok előre fizetendők. (Helykötés nincs).

Kéziratokat nem ad vissza és nem őriz meg a szerkesztőség.